

Szerkesztői iroda

és

kiadóhivatal:

Ifj. Cirner Jozsefnél
Magyar-utca 2. sz. a.,
hova úgy a lap szelle-
mi részét illető köz-
lemények, mint az
előfizetések és hirde-
tesek bérmentesen
küldendők.

Kéziratok nem adat-
nak vissza.

Megjelenik
minden vasárnap.

KÖZÉRDÉK

VEGYES TARTALMU HETILAP.

Előfizetési feltételek:
helyben házhoz hord-
va vagy vidékre pos-
tán küldve
egész évre 4 frt.
félévre 2 frt.
negyedévre 1 frt.

Hirdetések díja:

□ centiméterenként
3 kr. Kereskedők és
gyárosok külön ár-
kedvezményben rés-
zesülnek. Bélyegdíj
30 kr.

Nyitltér sora 20 kr.

Készüljünk a millenniumra.

Elvitázhatatlan, hogy a millenniumi ünnep hatalmas eszméje országszerte élénk mozgalmat teremtett mindenütt, a hol csak egy pár lelkes, tevékeny, a nagy eszmék iránt fogékonysággal bíró egyén összeállva, buzdítani, szervezni tudott. A főváros feltart utcait, épülő palotáit, a lázas buzgalom s az idegességig menő sietség a millenniumra való készenlét indokából többé-kevésbé ismétlődik a vidéken kisebb méretekben, szerényebb igényekkel s még szerényebb eszközökkel, de nem kisebb lelkesedéssel. A fővárosi egyletek, testületek mozgalmá, az írók és művészek fantáziájának hatása gyorsan szétterjed a vidéken is, s néha erősebb, életteljesebb a visszhang, mely eminnen kel a haza szíve felé.

És mindez még csak kevés, nagyon kevés arra, hogy azt mondhassuk már most is: ünnepelni fog az egész ország. Nem is csoda, hiszen a legtöbb vidéken nyoma sincs annak, hogy a nép, a földműves, kisiparos, a munkás csak sejtelemmel is bírna a bekövetkező nagy ünnep jelentőségéről, — csak távolról is ismerné hazánk multjának történetét, csak egy hur is megrezdülne szívében,

mely azt zengené, te egy ezredéves magyar haza fia, polgára vagy! A legnagyobb részt csak a napról napra való élés gondjai emésztik s csak a holnapra figyel, nem törődve a multtal, mely nemzetünk története, s nem törődve a nemzettel, melynek nagyjai, sokszor véres küzdelemmel, élet- és vagyon-feláldozással, a nemzetnek hirt, nevet, dicsőséget szereztek és a többi népek sorában tisztelt helyet biztosítottak.

Meg kell indítani a mozgalmat, hogy — részben legalább — ismerje meg a nép is a millennium jelentőségét. Népszerűen írt, a hazában beszélt minden nyelven kiadott történelmi rajzok, világos történelmi áttekintések, nevezetesebb események áttekintése, összehasonlítások a mult és jelen között a fejlődés szembe tűnő jelzése végett stb. nagyon szükséges és jó eszközül szolgálnának a hazafias lelkészek, tanítók községi előjárók, a néppel gyakori érintkezésben levők kezében a millenniumi ünnep jelentőségének kiemelése végett. Továbbá alkalmat kell szerezni, hogy a nép közül mennél többen, értelmes vezetőkkel, megismerhessék a kiállítást, némi fogalmat szerezve arról a hatalmas erőről, melyet hazánk kifejthet minden téren, s mely

haladás a mezőgazdát, az iparost közvetlenül érdekelni fogja, mert kevés felvilágosítás után, sőt a nélkül is, átlátja s megismeri azokat a módokat, melyek a haladást legbiztosabban elősegítik.

És ámbár az országos kiállítás nagyon sok erőt fog lekötni és egész tömegeket fog vonzani az országos ünnepélyekre, mégis csak marad elég erő s elég ember, aki itthon, egyszerűen, kisebb körben ünnepelni fog. Ha lehetséges volna minden községben megünnepelni a millenniumot, nagyon kívánatos, nagyon helyes lenne; de feltétlenül ünnepelni lehet minden nagy községben, ahol intelligencia van, lehet ünnepelni a járások székhelyén, s kell ünnepelni a vármegye székhelyén az összes vármegyei közönség intelligenciájának és a lakosság képviselőinek bevonásával. Sokféle mód van erre, s természetesen igen sok függ az áldozatkészségtől is, de mi úgy hisszük, hogy ha nem pusztán a külső fényre, a nagy éves-ivásra fordítjuk a főszűrt, vidékenként meg fogják az illetők találni a legjobb módot, amely szerint a millennium nagy ünnepét méltóan megünnepelni és kedvesen emlékeztetéssé lehet tenni a legszélesebb körben.

TÁRCZA.

Őszi tájon.

Zörög már a haraszt . . . hideg őszi szél fú . . .
Megy a fecske madár.
Haldokló virágok halsnak el a réten,
Sűrű vándor felhők uszkálnak az égen.
Bágyadt a napsugár. . .

Nem bug a vadgalamb lombos erdő árnyán,
Fészke ki van szedve;
Lassabban eröget a mezők patakja,
Csevegő hajbujt fakó lom takarja,
Elment minden kedve . . .

Vig pezsgő élettől, aratók dalától
Megfosztva lett a táj —
Elhagyta dal, virág, vidám munkásnépe
Azért oly szomorú, bánatos a képe,
Szíve is ezért fáj . . .

Oh, ne fájjon szíved! hisz így is szeretnek.
Szeretünk oly sokan!
Felkeresünk most is, kik szintén vesztettünk,
Kikben fáj a lélek, mert egykor szerettünk
S élünk boldogtalan . . .

Oh, ne fájjon szíved! mert szép virágodat
A tavasz kihajtja,
De a mi lelkünknek vesztett ifjúságát.
Eltűnt örömeink édes boldogságát
Semmi meg nem adja.

Fülel Szántó Lajos.

Az „ős szunyog“.

(Palaeontologiai tanulmány.)

„Holtig tanul az ember,
s tudatlanul hal meg.“

Három dolog van, amit szerettem teljes életemben, amiben most vénségemre is tudok gyönyörködni: a természet, a zene, a nő; de, fájdalom, egyiket sem értem.

A természet hol fenséges egyszerűségével, hol bizzar nagyszerűségével, örök és változhatatlan törvényeivel, különféle lényeivel, megfajthatatlan titkaival korán magához vonzott, s bár mindig előszeretettel tanultam, mégsem értem, mert minden rejtély fölfedezése újabb és nagyobb rejtélyhez vezet a kutató elmét. Itt igazán betelik: „Holtig tanul az ember, mégis tudatlanul hal meg.“ Newton, Galilei, Kopernikus s több más híres természettudós tökfilkók a tudomány jelenlegi állása szerint.

A zenét sem értem, mert nem tanultam. Nem azért, mert: „muzsika, patika; mind a kettő drága“; hanem mert nem volt módomban tanulni. Aztán meg vaskos, rövid, bütykös ujjaim semminemű instrumentumra sem voltak alkalmasak, úgy, hogy semmi zenét nem tudok, még harangozni sem, pedig ez utóbbinak sokszor hasznát vehetném. Elemista gyerek koromban rendkívüli szen-

vedélyvel szerettem dorombolni, amiért primáriusaim — semmi érzékelsem bírva a dorombolás magasabb művészetét iránt — gyakran megnyakleveseztek (ez az egyetlen leves, amit élveztem tanuló koromban) s kitették a szűrőmet a szobából.

A nőt — bármennyire szeretem is — szintén nem értem. Nem pedig azért, mert a nőt megismerni — sokszor — egy szempillantásnyi idő elég hosszú, de megérteni — igen gyakran — a leghosszabb élet is rövid.

Igy legtovább a természet iránti vonzalmam maradt meg. E vonzalom korán kifejtett bennem. Harmadik gimnázista koromban a legjobb botanikus voltam, a jó öreg Szentebácsinak legjobb mezítábos tanítványa. Mind-egyre tudtam valami ritka példányt kapni miéért az öreg megdicsért s hatalmas barackot nyomva fejem bubjára, fejezte ki magas meglelégedését.

Szegény ördög lévén, nagy horderejű kutatásokat nem végezhettem. Nem jártam Vogt Károlylyal Borneo szigetén, keresni Darwin ama „hiányzó lánccs-zemét“, mely a gorilla, orangután és chimpanzok nemes családjával volna összekötendő emberi nemünket; sem Ausztrália pusztáin, hol némely állatnak akkora zsebe van, hogy egész familiája belefér, míg a teremtés remekének az embernek nincs hová elrejtse egy fillért.

E. K. E.

Az E. K. E. alsófehérmegyei osztálya e hó 6-án tartotta évi rendes és egyszersmind tisztújító közgyűlését a vármegyeház nagy termében, Csató János elnöke alatt.

A közgyűlésen a tagok szép számmal jelentek meg és a következő napi kirándulást veszélyeztető zord időjárás miatt némileg elborult kedélyeket felvillanyozta az, hogy a közgyűlésen néhány lelkesen fogadott taggal a szépnem is képviselve volt.

A lendületes elnöki megnyitó után Dr. Varró László titkár számolt be tárgyilagosa jelentésben az osztály három évi munkásságáról, Horváth Miklós pénztárnok pedig vagyoni helyzetéről, melyből nem érdeklően kiemelni, hogy az osztály immár 200 tagot számlál és vagyona meghaladja az 500 frtot, dacára, hogy három év leforgása alatt és pedig úgy szólva bölcsőjében, tetemes kiadásai voltak, többek között 500 frt a detonátó-alji menedékház létrehozására.

A három évre választott tiszti kar letévén mandátumát, Csató János elnök a maga és tisztársai nevében megköszönte a beléjük helyezett bizalmat és felkérte a közgyűlést az új tisztikar megválasztására. A tisztújítás azonban igen kevés időt vett igénybe, mert a közgyűlés egyhangulag a régi tisztikart kiáltotta ki újabb három évre.

E szerint az osztály ügyeit a következő három évben ismét Csató János elnök, Zeyk Gábor és Oelberg Gusztáv alelnökök, Dr. Varró László és Dr. Winkler Albert titkárok, Horváth Miklós pénztárnok, Dezső Zsigmond ellenőr és 25 választmányi tag fogja vinni, remélhetőleg hasonló megelégedésre, mint az előző három évben.

Elnök megköszönvén a közgyűlés bizalmát és a jelenvoltaknak szívökre kötvén az osztály érdekeit, a gyűlést bezárta és a tagok kétség és remény között oszoltak szét, vajjon minő időt kapnak a következő napra tervezett kirándulásra?!

Amde Nagy-Enyed város nem azért ajánlotta fel szíves vendégszeretét a tervezett „szabaderdei” kirándulásra és nem azért

szerezett egy pár álmatlan éjjelt a földi javak beszerzésén és épségben tartásán napok óta fáradozó fő konyha-mesternek Samu bácnak, hogy mindezek veszendőbe menjenek! Páratlanul szívélyes vendégszereteteről ismert feje a városnak, dacolva a zordon időjárással, még a kirándulást megelőző estére kiment a helyszínére, tanulmányozandó az időjárást, tette pedig ezt kellő segédlettel és hogy az égietek minden áron jó kedvre hangolja, nem feledkezett meg papot is vinni magával; fogott egy pénztárnokot is, hogy ha kiszállásuk sikertelen lenne, legyen ki lezárja a kirándulás számláját; biztosított az előleges kiszállásra egy tanárt is, hadd legyen ki jósoljon a csillagokból (tudvalevő, hogy a tanárok mindenhez értenek), s nem feledkezett meg egy szakmájában kitűnő kereskedőről sem, ki a legrosszabb esetben összehajtogathassa az ég bakacsinját, mely elfedte a csillagukat és semmi jót nem jósolt.

Az azután a dolog lényegére teljesen melles, hogy ezen társaság véletlenül (!?) úgy volt összeválogatva, hogy legszebb nemzeti játékuknak minden egyes tagja gyakorlati ismerője és kultiválója — és nehogy az éj változatos időjárásának egyetlen mozzanatát figyelem nélkül hagyjuk, kétségkívül csakis a kirándulandó társaság érdekében, egész éjjel odaadással és fáradhatatlanul „dolgoztak”!

Am önfeláldozásukat fényes siker koronázta; hogy ezt mivel, mivel nem érték el, azt ne kutassuk; elég, hogy a kirándulás reggelén fényes napsugár, kellemes őszi lég örvendeztette meg a 30 tagból álló kiránduló csapatot, mely Csató János osztály-elnökkel élen vidáman törtetett a „Szabaderdő” felé, hol az előcsapat rugalmas léptekkel sietett elő fogadtatásukra (ne áruljuk el, mi mellől ugráltak fel ezen kellemes kötelesség teljesítésére!) s kalauzolta a hatalmas villás reggelihez, melybe és a majdani ebédbe a derék Incze Samu bácsi egész tehetségét, konyha-művészetét úgy szólva belelehelte.

A kirándulás szeretetre méltó női tagjai, névszerint: Váró Ferenczné, Horváth Miklósné, Fogarasi Béláné, dr.

Mátyás Mihályné, ez utóbbi itt időző édes anyjával, Varró Róza és Váró Jolán, sikerült pótkirándulást rendeztek, illő és kellő férfi-segédlettel, a Pilis aljára, mely pót-kirándulás kellemesen töltött órái úgy elröpültek, hogy 2 óra eltelt, mire a kirándulók visszaértek a szabaderdei erdei lakhoz és a szabadban felterített izletes és dus ebédhez ültek, melyen az obligát felköszöntőkben sem volt hiányosság s melyekből kiemelendő az elnök köszöntője a hölgyekre, Dr. Varró László a vendégszerető Nagy-Enyed városra s annak fejére Kovács Gyulára, — Kovács Gyuláé az osztály-elnök, Váró Ferenczé az osztályra.

Egy pár vig dal, egy kis déváj lapdázás — és a ragyogó őszi nap lehanyatlott, és a haza siető kirándulóknak csak szép, kellemes emléke maradt meg, mely emléket remélhetőleg sokáig fogják megőrizni!

Kárpáti.

Papi értekezés N.-Enyeden.

(Folytatás.)

Itt áll elő a nagyfontosságú kérdés, hogy minő liturgiális eljárást kövessünk az egyházi szertartás kiszolgáltatása alkalmával? Mielőtt azonban erről szólanék, felhívom lelkész társaim figyelmét két dologra. Nem célok egy különben tiszteletre méltó testületet gyanusítani, de sajnósan tudjuk, hogy a községi és körjegyzők, kiknek nagy többsége anyakönyvvezető is lett, mennyire igyekeznek mindentől jövedelmet huzni, s féltő, hogy a házasság-kötés körüli eljárást is legalább megkísérlik felhasználni némelyek, hogy meg nem engedett jövedelemhez jussanak. Fel kell tehát hivatkozni a felől, hogy a törvény értelmében a polgári tisztviselő semmi néven nevezendő díjat nem szedhet, mert a házasság megkötése körüli eljárás teljesen díjmentes, s ha mégis történnék ilyen kísérlet, a legszigorúbb megtorlástól sem szabad visszaritadni, mert e felett való éber gondoskodásunk is egyik biztosíték lenend arra nézve, hogy a házasságkötés annál inkább igénybe vegyék az egyházi szertartást, aminek díjazása legalább egyelőre érintetlen

Még Zichy Jenővel sem jártam Ázsia belsejében keresni pogány magyar menyecskét. (Ez megvan a házamnál is; ennél pogányabb még a kínai kőfal alatt sincs).

Azonban svihák sem voltam, hogy jó öreg professzoraimat — kik annyira bele merültek kedvencz tárgyukba, hogy már nem is látak jól — becsapjam egy hatalmas lófoggal, bemutatva mint egy elcsenevészett mammoth-fogat; vagy egy kormos hirtő (puliszka-főző cserép edény az új „rómaiak“-nál) cseréppel, mint ős római edény töredékkel.

Természetráji kutatásaim azonban mégsem voltak eredménytelenek. Már III. gimnázista koromban Herman Ottóval és egy más pesti botanikus professzorral a záhi szénafüveken barangolva, felfedeztem a bazsarózsa őst, a Poenonia humilist (az egész magyar birodalom területén csak a m.-záhi határban található).

Csak nemrég, 5—6 évvel ezelőtt, találtam egy hófehér vakondot, mit el is neveztem „talpa europea Szaboiana” tudományos névvel s beküldtem a Bethlen-kollégium gyűjteményébe.

Egy odvas, korhadat almafán oly kitűnő őszi almát találtam, hogy az 1893. évi gyümölcskiállítás juryje nem tudta determinálni s elnevezte „Szabó kedvenczé”-nek.

Azonban a legnagyobb felfedezést ezen a nyáron tettem. Jules Verne zseniális francia regényeinek egyikét olvasám a minap. Rendkívül elmerültem a mammothok, mastadonok, trigloditok, pterodactilusok olvasásába, midőn egy hatalmas szunyog úgy orron csipett, hogy a könyv is kijött szememből. Elmerengve az antidiuvialis állatvilág rendkívüliségeibe, szentül azt hittem, hogy egy „ős szunyog”. Csak később, midőn már a sajtó elmúlt s a daganat lelohadt, állapotom meg abban, hogy ez bizonyára nem lehetett valami tertiaer korszakbeli, hanem csak efféle „papir-korszak”-beli (igy fogják 500 év múlva nevezni a jelen korszakot) szunyog. S egyuttal arra is rájöttem, hogy ha e korszakban annyira megtudja egy szunyog csipni az embert, miért nem élhetett meg az ember azon ósvilági szörnyek között. Ha a szunyogok is oly óriások voltak akkor, egy magamforma ember vérét egy szippantással kivették volna.

Az „ős szunyog” rögeszmém lett. Folyton ennek milyenségével tépelődtem, s formáliter kutattam e képzelt állatot. Kezdem járni vendéglőkbe, hol az ételekben és italokban sok zoológiai tanulmányt szerezhethet a szemes ember, éppen mint a szeminárium konviktuson.

Többek közt a nyáron bevetődtem Enyedre

a „Tigris”-be, hol néhány tanférfi „állandó választmányi” ülést tartott, ezzel is dokumentálva tanító-egyletünkéről, hogy: „A leányzó nem halt meg, csak alszik.” (Márk. V. r. 39. v.) A tárgyalás a „folyó ügyek” közt a tanév megkezdéséről is folyt. Résztveendő a tárgyalásban, mielőtt vacsoráltam volna, egy üveg bort és vizet kértem. Ahogy Miklós bácsi kidugja a borszékít, elkezd az hatalmas „muszirozni.” (Ezt a kifejezést fiamtól tanultam; VII. osztályos koromban nekem még nem volt ennyi technikai ismeret.) „Beh pompás borviz!” — mondják a vendégek. — Azonban az én természet-tudományok után áhító szemem hamar észreveszi a hatalmas szárnyakat, lábakat, sőt egy egészen ép állatot is a hártya-röppök osztályából, amint a hatalmas szénsav-áramban le s fel usznak.

— Heureka! — kiáltok magamon kívül — megvan!!

— Mi van meg? — kérdik kíváncsian asztaltársaim.

— Az „ős szunyog”! — felelem én örömtől sugárzó arczczal.

Lelkesedéssel magyarázám Jules Verne „Utazás a föld középpontja felé” című regénye nyomán, hogy a föld belsejében szintugy vannak patakok szemléltető halakkal, (a ső-

marad, míg a kétfelé való költségek különösen a szegényebb sorsúkat elidegenítene az egyházi szertartás igénybevételétől. Ezt az ellenőrzést és az egész házasság-kötésre vonatkozó befolyásunkat leginkább az által biztosíthatjuk, ha készséggel vállalkozunk arra, hogy a polgári eljárásnál mint tanúk jelen legyünk, s úgy egyházunk általános, mint híveink magán érdeke felette kívánatosá teszi, hogy híveink körében minden igyekezettel oda hassunk, hogy tanuskodásunkat minden esetben igénybe is vegyék. Ezen ténykedésünk egyik újabb biztosíték lesz arra nézve, hogy híveink az egyházi szertartást a polgári aktus befejezése után azonnal fölkeressék, amikor is híveinkkel együtt az anyakönyvvezetőtől egyenesen a templomba mennénk, mert jövőre a templomban való esketést szükségesnek tartom.

Mint az eddig vezetett anyakönyvek birtokeosainak azt is tudnunk kell, hogy a házassági célra kívánt anyakönyvi kivonatok jövőre bélyegmentesen állítandók ki, s a kiadványozásáig addig, ameddig anyakönyveink a múlt idővel érvényüket nem veszítik, a kiadványokra vezessük rá: „Házassági ügyben bélyegmentes.“ Ez az egyik. A másik pedig a tanusítvány maga, melyben az utasítás szerint benne lesz a házasság felek neve, de az egyházi anyakönyvet érdeklő egyéb adatot tartalmazni nem fog. Már pedig az eddig ismert vélemények szerint, de különben is kétségen felül áll, sőt a miskolci konferencia utasításul is adja, hogy anyakönyveinket az eddigi alakban kell tovább is vezetnünk. De a tanusítvány alapján ezt meg nem tehetjük. Véleményem szerint a püspöki hivatal utján minél sürgősebben megkeresendő volna a konvent, hogy az állam-kormánytól eszközölje ki a tanusítvány alakjának olyan módosítását, mely magában foglalja az eddig vezetett egyházi anyakönyv rovatainak megfelelő adatokat. Ezt tartanám egyedül helyesnek és megnyugtatónak, de ha az ily célú intervenció eredményre nem vezetne, kívánatos volna, hogy az állam-kormány a lelkészi kar részére biztosítsa az állami anyakönyvekbe való betekintés és az adatok kijegyzésének

tétben mi hasznát vennék a szemnek?) tavak és mocsarak vak békákkal, erdők világtalan nyulakkal (ott én is biztosan lőnék vagy egyet), s úgy bizonyára szunyogok, legyenek is kell hogy legyenek, különben mivel élne az azon békák?

Nyilvánvaló, hogy a bedugaszolt és ólom lemezzel bezárt üvegbe másképp nem kerülhetett a szunyog, mint a savanyúvízzel egyszerre a töltéskor. A hegy belsejében levő vízmedencébe hullott bele a szunyog, az álmos béka nem látta, s így onnan a hatalmas forrás kihozta az én gyönyörűségemre. Maga Miklós bácsi is erősítette, hogy úgy van. A többi asztalnál kalabriaszózó civísek bámulták mély és alapos természettudományi fejtegetésemet. Csak Bihari Pista barátom nézte sanda szemmel az üveget s megirigyelve roppant dicsőségemet, azt mondja:

— Ugyan ne beszélj olyan bolondot; ha volt is az az öt szunyog, eddig kihalt. Az egy közönséges „muszlicza“, mi belehullott az üvegbe, s a székely atyafi elfelejtette töltéskor kimosni az üveget.

Óriási kaczagás lett.

Igy veszett kárba az én legnagyobb felfedezésem.

Szabó Gyula.

szabadságát. Erre utóbb visszatérek. Addig, amíg ezen módok egyike vagy másika megvalósulna, nem marad ránk nézve egyéb teendő, mint az, hogy igyekezzünk híveinknél oda hatni, hogy mielőtt az okmányokata polgári tisztviselőhöz benyújtanak, előbb mutassák be a lelkészi hivatalnál a megfelelő adatok (születés, lakhely, vallás, életkor, állapot, foglalkozás, szülők neve) kijegyzése végett. Az egyházi anyakönyvbe való bejegyzés tehát történnék éppen úgy, mint eddig, kivéve azt, hogy a házasság előzetes elbírálására vonatkozó „minő okmányok alapján történt az esketés“ című rovatba jövőre a tanusítvány hív. száma, kelte és a polg. tisztviselő székhelye lesz beiktatandó. Amennyiben pedig tudomást nyernénk az olyan házasságokról, melyben a felek az egyházi szertartást nem vették igénybe, a miskolci konferencia azt ajánlja, hogy az ilyen esetek csak a nagy gondtal szerkesztendő „Család-könyv“-be iktattassanak be. Am legyen, de helyesebbnek tartanám, hogy ezek is bejegyeztessenek az anyakönyvbe oly formán, hogy az eskető lelkész nevének bejegyzésére szolgáló rovat üresen maradjon, a „jegyzet“ rovatba pedig bejegyeztessék ez: „Az egyházi szertartást nem vették igénybe.“ Ha azonban később igénybe vennék, ez a jegyzet-rovatba szintén feljegyzendő lenne. Csak statisztikai szempontból is ajánlatos volna ennek követés.

Az egyházi anyakönyvbe való beiktatásról, noha azt megelőzi a vallási szertartás kiszolgáltatása, előbb szólottam azért, hogy magát a vallási szertartás körüli eljárást illetőleg minden egyéb kérdéssel önállóan szólhassak.

Esketési szertartás.

A házasság-kötésnél az egyház eddigi közreműködésében 3 részt különböztetünk meg, u. m. az elbírálás és kikérdezés, a kihirdetés és az esketés ténye. A kikérdezésre nézve minden vélemény megegyezik abban, hogy az jövőre teljesen elmaradjon úgy előlegesen, mint magának a tulajdonképpeni vallási szertartásnak kiszolgáltatásakor. Ez másként nem is lehet, mert a kikérdezés alkotta a házasság megköthetőségének jogi elbírálását, de mert a jogi elbírálást a törvény jövőre az állam kizárólagos jogává tette, az egyházi kikérdezés fenntartása, mint teljesen értéknélküli dolog, csak üres tüntetés látszatával bírna, az amugy is egyedül érvényes állami jurisdikció ellen. A kihirdetést illetőleg már a vélemények nagyon eltérők. Csiky Lajos azt ajánlja, hogy legalább egyszer előlegesen hirdessünk, nem különben Kun Bertalan tiszamelléki püspök körlevele (M. H. 1895. szept. 25.) is ezt adja utasításul a hatósága alatt álló lelkészeknek. Mitrovich az előleges kihirdetést teljesen mellőzendőnek véli, sőt úgy látszik, hogy utólagosan is elhagyná, legalább erre mutat az, hogy tanulmányában erről csak föltételesen nyilatkozik, ezen esetre ajánlván a svájci példát. Harmadik vélemény szerint a kihirdetésnek meg kell történnie, de csak utólagosan. (Miskolci konf.) Az előleges kihirdetést illetőleg Csikyvel szemben helyesnek tartom Mitrovich azon véleményét, hogy az előleges kihirdetés csak megnehezítene az egyházi szertartás igénybe vételét. Különben is aligha bírna az előleges kihirdetés akár gyakorlati, akár jogi értékkel, legfeljebb csak II. felvonását képezné az állam elleni tüntetésnek. Azt sem helyesebbnek, ha a kihirdetés teljesen elmaradna, mert a gyüleke-

zetnek tudomással kell bírnia az egyház életében történő eseményekről s ezek közt jelesen az újabb családok alakításáról. Sőt a gyülekezet közreműködésére is reflektálnunk kell ama célunk elérésére irányult törekvésünkben, hogy a házasságok igénybe vegyék az egyházi szertartást; ezen indokból is szükséges a hirdetés, hogy a gyülekezet is tudomást szerezzen arról, hogy kik vették és kik nem vették igénybe a vallási szertartást. E végből, úgy vélem, helyes eljárás lesz a házasság polgári és egyházi megkötése után következő vasárnapon d. e. a szószékből a gyülekezet előtt rövid áldás kíséretében kihirdetni, hogy úgy mondjam bejelenteni a megkötött házasságokat. Természetes, hogy ezt csak az egyházi uton is megkötött házasságoknál értem. Így a gyülekezet is megtudná, hogy kik kötötték meg egyházi uton is a házasságot.

(Folytatása következik.)

Az anyakönyvi hivatal kezelésének kérdéséhez.

Megjötték ugyan az anyakönyvi kerületekhez a könyvek és jött hozzá egy rakás nyomtatvány.

Megjötték a vonatkozó törvények és a miniszteri rendeletek és utasítások is; én a magam részéről beszereztem még a Dr. Kovács Dénes-fele tájékoztatót is, és a Dr. Lukács György-fele magyarázatot is, mint segédkönyveket.

De nem elég mindezeket csak egy halmazban, csak egy rakásban birni.

Kell egy bizonyos rendszert létesíteni.

Külön kell rakni a születési, házassági, és halálozási ágazatokhoz tartozó könyveket és nyomtatványokat; és mindenik ágazat nyomtatványait ismét egy kell rendbe tenni, hogy midőn valamely ágazathoz tartozó eset jön elő: az illető okmányt ne kellessék keresni, hanem azt egyenesen kivenni lehessen saját helyéről.

Ugy kell a rendet tartani, hogy semmi egyéb ki ne mozdíttassék saját helyéről, mint amire az előjövő bejegyzéshez szükség van.

Én egyelőre az egész hivatalt aránylag kicsiny helyre, egy 92 cm. magas, 80 cm. széles és 54 cm. mély beltartalmu szekrény három állvány-deszkával három egyforma osztályra felosztott osztályaiba helyeztem el, s ebben tartom bezárva.

Ezen szekrényben pedig minden könyv és nyomtatvány a következő leltár szerint van elhelyezve:

A) Leltár

az anyakönyvvezetői hivatalhoz tartozó, a megye utján kapott tárgyakról.

I.

1. Az 1894. évi XXXI. XXXII XXXIII. törvények.
2. A fenti törvények végrehajtása tárgyában kiadott miniszteri rendeletek és utasítások.

II.

1. A születési anyakönyv és névmutatója.
2. A születési anyakönyv II-od példánya.
3. rakt. sz. Születési anyakönyvi kivonat.
13. rakt. sz. Tanusítvány csak a keresztelezés céljára.
15. rakt. sz. Utónevek pótlólagos bejelentéséről jegyzék.

III.

1. Házassági anyakönyv és névmutatója.
2. Házassági anyakönyv II-od példánya.
1. r. sz. Házassági anyakönyvi kivonat.

4. r. sz. Kihirdetési tárgyalási jegyzőkönyv.
5. r. sz. Bizonyítvány a kihirdetés fogantatásáról.
6. r. sz. Házasság megkötésére más anyakönyvvezető részére adott felhatalmazás.
7. r. sz. Házasság megkötéséről jegyzőkönyv más anyakönyvvezetőtől nyert felhatalmazás alapján.
16. r. sz. Törvényes képviselői beleegyezés.
17. r. sz. Szülői beleegyezés.
18. r. sz. Jegyzőkönyv gyámhatósági beleegyezés kieszközölésére a meg nem adott törvényes képviselői (szülői) beleegyezés pótlására.
19. r. sz. Jegyzőkönyv gyámhatósági jóváhagyás kieszközölésére a nem létező szülő beleegyezésének pótlására.
20. r. sz. Jegyzőkönyv a kihirdetésérti kérelem megtagadása tárgyában.
21. r. sz. Házasság kihirdetését megtagadó anyakönyvvezetői határozat ellen közbevetett felfolyamodást az alispánhoz felterjesztő kísérő irat.
22. r. sz. Házassági kihirdetés.
23. r. sz. Tanúsítvány a kihirdetés elrendeléséről, de még nem fogantatásáról.
24. r. sz. Községi előljáráshoz megkeresés kihirdetés fogantatására iránt.
25. r. sz. Megkeresés más anyakönyvvezetőhöz kihirdetés fogantatására iránt.
26. r. sz. Kihirdetési jegyzék.
27. r. sz. Tanúsítvány házasság megkötéséről.
28. r. sz. Jegyzőkönyv a házasságon kívül született gyermekek elismeréséről.

IV.

1. Halálozási anyakönyv és névmutatója.
2. Halálozási anyakönyv II-od példánya.
3. r. sz. Anyakönyvi kivonat.
14. r. sz. Tanúsítvány kizárólag csak temetés céljára.

V.

1. Jegyzék az elhalasztott bejegyzésekről.
2. Iratjegyzék a házasság úgy I., mint II. oszt. iratgyűjteményéhez.
2. Betűrendes tárgymutató a házassági iratgyűjtemény II. oszt. irataihoz.
4. Házassági összedás alkalmára szalag.
5. Anyakönyvvezetői pecsét.
6. Anyakönyvvezetői kint függő kis pléhtabla.
7. A házasság kihirdetésére szolgáló deszkafiók, sodronyzott ajtóval s kulccsal.
8. Az alsófehérmegyei állami anyakönyvi kerületek jegyzéke.
9. Statisztikai lapok (felülről közvetlenül jöve).

B) Leltár

az anyakönyvvezetői hivatalhoz tartozó, a kerület költségére beszerzett tárgyakról:

1. Dr. Kovács Dénes-féle tájékoztató, postaportóval 1 frt 50 kr.
  2. Dr. Lukács György-féle magyarázat 3 frt.
- S így a felső osztályban a fenti leltár II. pontja alatti könyvek és nyomtatványok, — a középosztályban a fenti leltár III. pontja alatti könyvek és nyomtatványok, — és az alsó osztályban a fenti leltár IV. pontja alatti könyvek és nyomtatványok vannak elhelyezve, még pedig az 1., 2. alattiak jobbra egymáson, — a raktári számok alattiak pedig balra szintén egymáson a raktári számok rendjében.

Az elrakás előtt azonban szükséges minden rakt. sz. nyomtatványt 2—3 uj, széles papírszelet közé szorítani és ezen papírszeleteket csinosan összepecsételni, hogy szét ne váljanak, midőn az ember velük jár és a velük összekötött nyomtatvány nem szükséglett többi része szét ne szóródjék.

Szükség továbbá minden ilyen papírszeletre reajegyezni az iverk számát és ezen szám alá ezen szót írni: „kiment“.

Midőn pedig kivesz az ember az olyan nyomtatványból használatra: akkor a „kiment“ szó után annyi I huzást kell tenni, ahány példányt s illetve iverk kivesz.

Ez azért szükséges, mert ez által az ember evidenciát nyer s hozzávetőleg megtudhatja, hogy az év május havában szükséges-e jelentést tenni az alispánhoz a következő évre szükséges mennyiség beszerezhetése iránt.

A szekrény középosztályában rakt. számok szerint elhelyezett nyomtatványok között különösen figyelemben kell tartani a 22. rakt. sz. „Házasság-kihirdetési“, és 26. r. sz. „Kihirdetési jegyzék“ nyomtatványokat; mert ezek közül az elsőnek kitöltésekor a másodikba is kell jegyzést tenni.

Előre látható, hogy idővel ezen hivatal iratai mindinkább szaporodni fognak és elhelyezésükre több helyre lesz szükség; de egyelőre ily renddel, amilyen az enyém, el lehet kezdeni.

A fenti leltár I. pontja alatti könyvek, V. pontja alatti nyomtatványok és bel-tárgyak, valamint a B) leltár 1., 2. pontjai alatti könyvek számára természetesen külön osztályom nincs és ezeket a meglévő osztályokban elhelyezve tartom tetszésem szerinti helyen.

Nem hagyhatom megérintetlenül azt is, hogy mindhárom rendbeli anyakönyvi kivonatok külborítékát kepező papírszeletekre a „kiment“ szó után is szükségesnek találtam oda jegyezni e szavakat is: „ingyenes“ és „díj mellett s bélyegen“, hogy ez is folytonos evidenciában álljon.

Ezen studiumom közzétételével szolgálni kívántam többi anyakönyvvezető társaimnak, akiknek netalán kedvük lenne rendemet befogadni.

Balázsfalva, 1895. október 7-én.

Dr. Brendusian Jakab,
akvv.

Fővárosi levél.

Budapest, okt. 9.

Hüvös időjárás köszöntött be. A hideg szél olyan vígan füttyörészget, akár csak egy rakoncátlan suszter gyerek. Kiknek testén megfeszül már a felöltő, most boldogan füttyörészgetik szél urnával:

„Kinek überezherte nincsen, nincsen,
Annak egy csepp esze sincsen, sincsen.“

A városliget platánjai és sugár nyárfái is hullatják már leveleiket. A zöld gyepen nem heverésznek most dadák, pesztonkák, nem futkosnak apró gyermekek.

Igazi elhagyatottság borult a ligetre.

Az ezredéves kiállítás területén van csak élet, láрма. A hangos kalapácsütések messze visszahanganak. A városligeti híres idyllek azonban még most sem értek véget. Az elhagyott helyeken minden padon ül egy szerelmes ifju pár. Itt-ott a sárguló fák alatt pedig melankholikus poéták sétálnak s gyártják az őszi verseket.

A kiállítás építkezéseinél alkalmazott tót napszamos asszonyok hangos vijjogásba törnek ki az ilyen komor füzfa-poéta láttára.

— Pozritye jaka to opicza! — mondogatják egymás között.

De ez nem zavarja meg az őszi lantosait, kik az ily fajta zöngeményükkel sietnek a napilapok ajtaján kopogtani:

„Hideg szél fuj a letarlott tájon:
Ne sétálj ott, mert meghülsz, leányom.
Jer szivemre, ez jó meleg kályha,
Mert megöl az influenza, nátha.“

A székes-fővárosban most a polgári házasság képezi közbeszed tárgyát. Most tényleg megfordítva áll a dolog: Kevés a főka. sok az ember, vagyis házasulandó fél. No, de remélhető, hogy e bajon mihamarabb segítve leend, mert akkor tényleg sok leány megvénül, mire reá kerül a sor. Ilyen áldozatot pedig ne kívánjon a kormánytóluk.

Mióta a polgári házasság életbe lépett: már a gyermek-szobákban is kultiválják.

Mult napokban látogatást tettem egy ismeret nevű fővárosi banktulajdonosnál s amint nyugodtan ott szivarozgatók a fotelben: egyszerre csak kilép a gyermekszobából egy szőke hajú kis baba és egy fekete göndörhaju fiucska.

— Bácsi, — mondja a leányka — kérdezzem meg bennünket, hogy egybe akarunk-e kelni.

— Igen, igen, bácsi! — visszhangozta a fiucska — mert mi polgári házasságot játszunk.

Jót mosolyogtam a két apró jószággon s megáldottam őket szivarom hamujával.

A dunaparton most kétségbe esett hajós kapitányok sétálgatnak. Figyelemmel kísérik a vén Dunát, mely, úgy látszik, végelgyengülésben akar kimulni, mert napról-napra mindjobban apad — olyannyira, hogy itt-ott kilátszik a feneké is.

No, hát a hajós kapitányoknak van is okuk a kétségbeesésre, mert ha ez így tart, nem sokára kocsisokat alkalmaznak helyükre.

Ah, ettől nem kell tartani! Ha a Duna kiapad, van a képviselőházban meg néhány olyan szónok, aki beszédjével esőt tud csinálni.

Reim Lajos.

Vegyes hírek.

— **Hymen.** Cirner Laura és dr. Szabó Péter esküvője f. hó 12-én történt meg. A zöld galyakkal és lobogókkal díszített városháznál történt meg az első ünnepély, hova a szülői háztól hosszú kocsisorban vonult a násznép. Az ifju párnak Török Bertalan és Korbuly Bálint voltak a tanúi, egyszersmind násznagyjai, kiket Kovács Gyula polgármester anyakönyvvezető nemzeti színű válszalaggal díszítve fogadott. Érdekesnek tartjuk leírni az első polgári házassági ünnepély folyamatát, melyet az anyakönyvvezető polgármester a következő nyilatkozatokkal hajtott végre:

„Dr. Szabó Péter és Cirner Laura bejelentették, hogy egymással házasságot kötnek.

A bemutatott okmányokból meggyőződtem, hogy ezen házasságnál semmiféle házassági akadály nem forog fenn, a kihirdetés pedig egyházuk törvényei szerint kellő időben megtörtént.

Most, miután önök — mint házasulók — személyesen és együttesen két tanu együttes jelenlétében megjelentek, hogy egymással házasságot kössenek: azt a kérdést intézem önkhöz dr. Szabó Péter, hogy házasságra kíván-e lépni az itt jelenlevő Cirner Laurával? (Mire a vőlegény „igen“-nel felelt.)

Kijelenti-e ön Cirner Laura, hogy az itt jelenlevő dr. Szabó Péterrel házasságot köt? (Mire a menyasszony „igen“-nel felelt.)

Én tehát önöket ezen egybehangozó kijelentésük alapján a törvény értelmében házastársaknak nyilvánítom.“ (Lelkes éljenzés.)

„Kedves ifju pár!

Bizonyára ti is úgy érzitek magatokat, hogy életeteknek ez a legfontosabb pillanata.

Ebben a magasztos pillanatban a ti nemesen érző szívetek és lelketek tele van a legmélyebb halálal a Mindenható Isten iránt, aki gondviselesszerűen a ti szívetekben felkelte azon magasztos érzelmeket, mely titeket házastársi összeköttetésre vezetett. Ezen magasztos érzelmek ösztönöz titeket arra, hogy elmenjete az Isten színe elé, ott a Mindenható Isten színe előtt leborulva, megköszönjétek azt a megmérhetetlen boldogságot, melyet a jelen pillanatban a ti szívetek érez. Mi is, a ti rokonaitok és jó barátaitok, elkísérünk az Isten házába, hogy Istennek aladását kérjük a ti házasságokra. Ezzel, kedves ifju pár, a házasságra lépés hivatalos része be van fejezve s megköttetett Nagy-Enyeden az első polgári házasság. És most, mint jó rokonotok, tiszta szíviemből kívánom nektek, hogy az a szeretet, mely titeket házastársakká tett, tegyen boldogokká is az élet hosszú utain!

Miután az ifju pár és a tanúk az anyakönyvet aláírták, az ev. ref. templomba vonultak Mendelsohn menyegzői indulójának hangjai mellett, melyet Borsai S. játszott az orgonán. A templomot éppen úgy, mint a polgári szertartás alatt a városház előtti tért, a jó ismerősök és érdeklődők nagy száma egészen megtöltötte. Dr. Bartók György theol. tanár, a völegénynek egykori tanítója meghatározó szép beszéde, melylyel megáldotta az ifju párt, képezte ez emlékezetes nap egyik legszebb momentumát, mire a násznép a városház termeibe vonult, kifejezve legőszintebb szerencsekívánatait. Részt vettek ez ünnepélyen, a menyasszony tisztelt családjának tagjain kívül, Korbuly Bálint és neje, valamint Török Bertalan és öz. Szentpály Ignáczné, mint násznagyok, illetőleg nászasszonyok; ifj. Cirner József Szabó Emmával, Böhm Mihály Szilágyi Gizivel, Cirner Ákos Kovács Mariskával, Cirner Ella Kovács Pállal, Szabó Imre Kovács Iluskával mint vőfélyek, illetőleg nyoszolyó-leányok; mint vendégek: Csató János kir. tanácsos, alispán, diszmagyarban, továbbá Kovács Gyula polgármester, dr. Bocz József, dr. Magyar Károly, Szilágyi Farkas, Verebélyi Imre (Zólyomból), Török Bertalan, nejeikkel, Szabó Samu tanár, mint öröm-apa, dr. Bartók György eskető pap, öz. dr. Kovács Ödönne, öz. Józsné Ludvig Olga, Berna Teréz (Frankfurtból), Ambrus Miklós m. kir. honvéd hadnagy.

Az esküvőt fényes bankett követte, melyen igazi kedélyes, vidám hangulat uralkodott. Az első tósztot az ifju pár a család régi tisztelője Török Bertalan násznagy mondta; a menyasszony szülőit Kovács Gy. polgármester köszöntötte, ki az ünnepély legfontosabb részét végezte; Szabó Sámuel, a derék örömapát, dr. Bartók György, a násznagyokat és asszonyokat Csató alispán, Kovács Gyulát mint anyakönyvvezetőt Szilágyi Farkas, dr. Bartókot Verebélyi Imre, a nyoszolyólányokat ifj. Cirner József üdvözlőtek ékes szavakban, mire azután a köszöntők egész sora indult meg. Az ifju pár az esti gyorsvonattal utazott Kolozsvárra, új otthonába, mely hogy állandó boldogság kedves tanyája legyen, szívből ohajtjuk.

— **Előléptetés.** A m. kir. pénzügyminiszter Czillich György iroda-segédet a zsalathnai m. kir. főbányahivatalhoz kezelő segédtitkárrá léptette elő.

— **Az erdélyi státuszgyűlés.** Lőnhart Ferencz erdélyi róm. kath. püspök október 26-ára hívta össze az erdélyi státuszgyűlést. A gyűlésen az igazgató-tanács évi

jelentését fogják tárgyalni és betöltik a kilépő igazgató-tanácsosok helyét.

— **Gyászhir.** Mély részvétellel vettük a következő sorokat: „Deési Török Daniel a maga, egyetlen leánya Gyöngyike s ennek jegyese Parsche Gyula cs. és kir. főhadnagy, valamint több közeli és távoli rokona nevében a legnagyobb csapástól lesújtva, megrendítő fájdalommal tudatja, hogy a szerető, kedves, hű feleség, az önfeláldozó édes anya, családjának erős kapasa, eltető lelke Deési Török Danielné született Kadicsfalvi Török Kornelia életének 66-ik, holdog házasságának 33-ik évében, két és fél havi betegség után Nagy-Szebenben hó 8-án elhunyt. Éppen akkor ragadta ki a kegyetlen halál forrón szeretett övét, rokonai és barátai köréből, a midőn szívének egyetlen reményét képező hön szerette gyermeke boldogságának küszöbére lépett; itt kelle hagynia hű hitestársát, az édes, kellemes otthon! Az elhunyt földi maradványai Nagy-Szebenből, hová igazi hősiesség elhatározással utazott el, hogy súlyos operációnak vessen alá magát, mi azonban már nem menthette meg életét, Nagy-Enyedre szállították s általános részvét között az ev. ref. sírkertbe helyeztetek folyó hó 10-én délután 3 óraker örök nyugalomra. Legyen nyugalma esendes és emléke áldott! Fogadjon a sokat vesztett család igaz fájdalmunk kifejezését.

— **Jubileum.** Tövis nagyközség érdemes róm. kath. lelkésze Csató Ferencz folyó hó 9-én tartotta ötven éves születésnapját, pap-ságának 27-ik évfordulóját, nagy számu tisztelői által ünnepelve. A közelet e kiváló férfit este az önkéntes tűzoltó-egylet faklyás zenével lepte meg, mely alkalommal a katolikus hitközség nevében Sáfkovits Jácint, a község nevében Krengel Sándor községi jegyző, az izr. hitközség nevében Salamon Hermann, a román hitközség nevében Kriszán Istvan tanító üdvözöltek meglepő szavakkal, végre egy kis iskolás gyermek az iskolai tanulók nevében rebegett halát e derék és érdemeket szerzett, rokonszenves lelkésznek. A küldötségek szónokai üdvözlését Csató plébános meghatva fogadta, mindenik szónoklatra külön-külön felelt. Majd lakoma következett, melyen a toasztok sora megindult, elterve a közszereketben álló derék papot, kit mi is szívből üdvözlünk, mint vármegyei közéletünknek egyik legdelekedőbb tagját. Ezuttal nem feledkezünk meg azon ritka, szép oltárfelszentelési ünnepélyről, amelynek a múlt héten tanúi voltunk. Az új oltárt gyönyörű goth stílusban, Csató plébános tervezete után, egy tehetséges m. kir. ifjú fiatal szobrász faragta, 3000 forra menő költségeit pedig a derék plébános gyűjtötte össze adományok útján, hogy Hunyadi János templomát ezzel is fényesebbé tegye; a felszentelést dr. Tódor József kanonok, országgyűlési képviselő eszközölte fényes egyházi ünnepélylyel.

— **Fillokszera Felvinczen.** Tordaranyos-vármegye Felvincz r. t. város szolójában a fillokszera jelenléte megállapítván, nevezett város határát a fölbimvelésügyi miniszter, f. évi 71252. számú rendeletevel, zár alá helyezte.

— **Kihirdetés.** A nagyenyedi anyakönyvi kerület hirdetői táblájára folyó hó 10-én került az első házassági kihirdetés, még pedig Dandóczy György kéményseprő segéd és Káló Kati házasságára vonatkozólag.

— **Színészet.** Deák Péter szintársulata alig két heti itt időzés után kedden hagyja el városunkat. Hétfőn utolsó előadásul és Donáthné Örsi Arankának, a társulat egyik tehetséges tagjának jutalomjátékául a „Becs-telenek“-et adják elő. Ugy a társulat, mint a jutalmazandó iránti tekintetből melegen ajánljuk a közönség figyelmébe ezen előadást.

— **Próbabál.** Major József okl. tánc-tanító tanítási idejét befejezve, tanítványainak haladását bemutatandó, folyó hó 15-én a sétatéri fedett tánczteremben zártkörű tánczvizsgát rendez. A vizsga tánczrendje a következő tánczokból fog állani: Polonaise nyitány, Rezgő polka, Nemzetközi négyes Kreitz-polka, Menuett Walzer, Francia négyes I, Magyar solo, Pas de Quatres, Tiro-lienne, Gitana, Francia négyes Sir Ruger. E próbabál, mint programjából is kitűnik, sokban fog különbözni az előbbi próbabáloktól, még hozzá adva azt is, hogy jó hírnevű táncz-tanító városunk intelligensebb családjai gyerekeiből alkotta a colonne-t.

Ezredéves kiállítás.

Az udvar a millenáris ünnepségek ideje alatt Budapesten fog tartózkodni és külföldi fejedelmek fogadtatása által állami-ságunk ezredéves fennállása megünneplésének nagy külső fényt adni. Az ünnepségek egyik legkiemelkedőbb mozzanata lesz az a díszülés, melyet a törvényhozás két háza az új parlamenti palota kupolás termében a király jelenlétében fog megtartani, amikor a korona manifesztációja is nyilvánulni fog.

A millenniumra a Vágó-fele díszfelvonulást a hivatalosan rendezett ünnepségek-től külön választják, de azért annak természetesen helyet biztosítanak az ünnepek keretében. Nagyobb szerű ünnepségek május hó 2-án és június hó 8-án lesznek s azoufelül, legtöbbszörre a kiállítással kapcsolatban, fognak kisebb-nagyobb ünnepségeket rendezni, amelyek a kiállítást látogató idegéneknek mindig fognak látványosságot biztosítani.

A borkiállítás nagy díja. A borászati csoport elhatározta, hogy a borkiállítás megtekintése alkalmából a jury által legjobbnak ítélt tokaji asszorból — ha azt ő felsége előzetesen megengedi — megkínálják a királyt s az a pohár, melyből ő felsége ivott s a tálcza, melyen azt egy előkelő magyar főrangú hölgy a királynak átnyújtja, mint kiállítási nagydíj jut a kiállító birtokába.

A kiállításra való tekintetből a fővárosi közoktatásügyi bizottság abban állapodott meg, hogy az elemi iskolákban rövidít-sék meg két héttel s kezdjék későbbben az iskolai évet. A tanítás egész május végeig tartson, a vizsgálatokat azonban mellőzzék.

Apróságok.

A borju és a kutya.

A kapitányi hivatalszoba ajtaja előtt az ide-zettek és a panaszosok között állott valamelyik reggel egy öreg tanyai gazda kezében a „czédulá“-val. Várt lelkiismeretesen, egész déltájig, míg a sor reá került. Akkor aztán bement, köszönt s az asztal fölött át-nyújtotta a czédulát a kapitánynak.

— Ehun van e, — szólott, — nem tudom mé hivatnak?

Köztudomásulag azt soha sem szokás tudni, hogy miért hivatják az embert. Ennélfogva a kapitánynak meg kell nézni sorba az aktákat, amíg végre az egyikből kitűnik, hogy a subás polgártárs egy tehenet járat a legelőre a szíken, de csak borju után fizeti a fű-bért.

— No az nem úgy van, — mondja a tanyai. — Borju az csak, nem pedig tehen.

— Már hogyne volna tehen? —

— Nem tehen, — veszi fel a szót újra a subás, — mert annak nem volt még sohse borja.

A kapitány kénytelen beismerni, hogy ez a felelet logikának logika ugyan, de nem igaz. És valószínűleg a tanyai is érzi azt, mert levágja a fejét, s nézi a nagy csizma orrát. A: an megszólal:

— Borju az, uram, ha én mondom!

Ebben a kriminális pillanatban beszalad a hivatalba egy lovartársulati nő, s utána a sintérnek egy segédje. A hölgy azonnal elkezd mondani a rettenetes igazságtalanságot, ami vele esett, hogy a kutyáját be akarja fogai a sintér embere, mivel nincs a nyakán bárcza, csak egy szalag.

— Igaz ugyan, — beszélte a hölgy, — hogy nincsen a nyakán bárcza, de az az otromba pléh-darab nem is az ilyen kutyára való, hiszen az akkora csak, mint az öklöm.

A tanyai, aki pedig a büntetés alól való menekülés gondolatával tepelődött, hirtelen közbe szól:

— Mondom, hogy akkora, mint egy borju . . .

A hölgy haragosan fordul a subáshoz s oda vágja:

— Nem igaz.

A subás visszavág:

— Tanukat is hozhatok rá, bebizonyítja hát a csáról való szomszéd.

— Mit?

— Hogy akkora, mint egy rugott borju.

— Még fia sem volt neki.

— Persze, hogy nem volt, — felelt vissza a hölgy pírulva, — mert nem is lehet neki fia. De az nem igaz, hogy akkora volna, mint egy borju.

A subás nem enged a 48-ból egy tapodtat sem.

— No máu pedig hiába beszél a téns kisasszony, mer az akkora!

A zavart helyzetben levő hölgy végre elveszti türelmét, s idegesen kitor:

— No hát ze már mégis szemtelenség, miért avatkozik maga az én ügyembe?

— Én? — felel a subás s kezefejevel egyet simit kajla bajuszán. — Hát avatkozik én a maga ügyébe? Hiszen én a tehenemről beszélek! . . .

Erre aztán megszólalt a kapitány is:

— No, lássa kend, hogy mégis tehen a borju?

Hm! — köszörült egyet torkán a tanyai, — hát ha ennyit finanszolják érte az embört, oszt a kisasszony is gagyog! . . .

Közgazdaság.

Alsófehérmegyében az utóbbi években felmerült gazd. rovar-károkról.

— Versényi Károlytól. —

(Folytatás)

5. Lema melanopus L. (Arany bogár.) A Lema melanopus álcája, melyet a nép sok helyen meztelen csigának tart, 1889-ben ország-szerte igen nagy károkat tett. Egész zab- és árpa-táblák levézetét támadta meg, eleintén csak kisebb foltokon lépve fel, melyek aztán, egyre jobban terjeszkedtek és egészen elsárgultak. (Természettudományi Közlöny 1889. p. 53. sz.) Szend komárom-megyei községben a buza-vetést sem kimélte meg.

A földművelésügyi m. kir. miniszterium a sok helyről beérkezett jelentések folytán e bogárról az alábbi ismertetést tette közzé:

„Az 1889-ik évben az ország sok részéből jelentették, hogy az árpát és a zabot egy sarga színű, meztelen csigához hasonló

kis állat rongálja az által, hogy a leveleket hosszanti sávok alakjában kirágja, úgy, hogy a rágás helyén csak az epidermis marad vissza vékony, fehér hártya alakjában.

Ez az állat a Lema melanopa L. nevű (az aranybogarak = Chrysomelidae családjába tartozó) bogárnak az álcája.

Maga a bogár mintegy félcentiméter hosszú, megnyult testű, aczélkék szárnyfedőkkel, sárga előtarjjal. Sárgaszínű, fényes, hengeres apró tojásait, melyeket szabad szemmel csak nehezen lehet észrevenni, hosszában rakja a zab és az árpa levélfelületére.

Ha tavasszal észreveszi a gazda, hogy zab- és árpavetések valamelyik részén ezek az apró peték tömegesen mutatkoznak a leveleken, leghelyesebben cselekszik, ha azt a foltot levágatja, vagy helyben a marhával lelegetti.

A petékből apró, sárga, nyálkás felületű alczák kelnek ki, melyek a maguk sárszerű ürülékéből burkot készítenek testük körül.

Csakhamar már messziről észre lehet venni a vetés megtámadott foltjait, melyek egyre jobban és jobban megfihérednek.

A baj ellen csak a megtámadott foltok idejekorán való lekasználása és a lekaszált árpának vagy zabnak marhával való föletezése által sikerült eddig eredményre jutni. Minél tovább habozik a gazda a lekaszállással, annál nagyobb mérvű lesz a károsítás. Az így megtámadott gabona-félék a marháknak az eddigi tapasztalatok szerint nem ártalmasak.

Ha a lekaszált zab és árpa a szántóföldről elvitetik, gondoskodni kell arról, hogy a levelekkel együtt a rovarok is eltávolíttassanak. („Közgazdasági Értesítő“ 1889 p. 1787.)

6. Toxoptera graminum Rond. Ez a halovány levéltetű-faj szintén olyan specialitása hazánknak, mely eddig még csak nálunk bizonyult kártékonynak. Nálunk legelőször Dr. Horváth Géza tapasztalta kártékonyágát állami szőlőtelepen: két tábla zabvetés nagy mértékben volt tőle ellepve. A vetésben már távolról nagy rozsdaveres foltok látszóttak, melyek a vetés többi egészséges zöld színétől szembetűnőleg elütöttek.

Közelebbről megvizsgálva a dolgot, kitűnt, hogy a zabvetés ezektől a levéltetűektől van nagy mértékben megtámadva. A rozsdaveres foltokon, melyek csakis a kiemelkedő buczkákön foglaltak helyet, a zab levelei a rájuk telepedett levéltetűek szivogatása következtében chlorophyll-tartalmukat egészen vagy legnagyobb részben elvesztették és elszáradtak, maga a vetés pedig satnyulásnak indult. Hogy a károsodás, illetőleg a rozsdaveres foltok mindenütt csak a buczkák tetején voltak észlelhetők, annak oka kétségkívül abban rejlett, hogy a vetés a sovány buczkákön különben is mindig silányabb szokott lenni s e miatt nem bír az élősdiék támadásának annyira ellentállni, mint a hajlásokban, tehát a jobb talajban tenyésző, ámbar szintén akkora mértékben megtámadott vetés.

Megyénkben a balázsfalvi járásban a zabvetésekben észleltem. Nagyobb mérvű kárt, minthogy csak foltokként lépett fel, nem észleltem.

7. Schizoneura venusta Pass. Korbuly György már 1883. óta észrevette, hogy Bánhegyesen és környékén a gabonafélék gyökerein levéltetűek elősködnek, melyektől a vetés foltokként megfihérednek.

Ennek következtében dr. Horváth Géza 1887. június elején és 1888. június elején a dolgot beható vizsgálat alá vette és Korbuly

György kalauzolása mellett Csanád vármegyében Bánhegyes, Kunágota, Mező-Kovács-háza és Apácza, Arad vármegyében pedig Orosháza községek határaitban helyszíni tanulmányokat tett. Ahol csak megfordult, mindenütt azt tapasztalta, hogy valamennyi buzatábla gyökértetűektől van ellepve és megtámadva. A kártételek hol kisebb, hol nagyobb terjedelmű foltokon mutatkoztak. Az erősebben megtámadott foltokon, amelyekben a rovarok alkalmasint már igen korán, talán már a megelőző őszkor megszállották a gyökereket, a buzaszárak növekedésükben is el voltak maradva, szalmájuk rövid, kalászuk apró volt. A legtöbb beteg folton a buza szalmája elérte ugyan a normális magasságát, a kalászkok is rendes hosszúságúak voltak, de mind idő előtt megfihéredtek, elszáradtak, a szemfejlődés pedig hiányos volt. Az ilyen fehér kalászos foltok már messziről feltűntek, kivált az olyan táblákban, amelyekben a meg nem támadott egészséges és még zöld buza meg volt dölve; mert a megtámadott beteg buza nem dől meg, hanem egyenesen fennállott az ő könnyű kalászaival.

A megtámadott beteges foltokon és környezetükben mindenütt tömegesen ott voltak a gyökértetűek a gyökereken. Csak a foltok közepén, ahol a buzaszárak már egészen elváltak száradva, nem lehetett levéltetűekre akadni, ami nyilván azt bizonyítja, hogy a tetűek, mihelyt valamely buzaszál gyökereit tönkretették, odább vándorolnak a még ép növények tövéhez. Így növekednek aztán a buzavetések beteges foltjai.

E károk különben nem szorítottak csupán csak a buzára, hanem előfordultak más gabonaneműekben, nevezetesen az árpában is.

Ami a károk okozóit illeti, azok a gyökértetűek több fajához tartoztak. Leggyakrabban volt a Schizoneura venusta az alább következő két fajjal együtt. Azonkívül előfordult még három más faj (Fordia agricola Horv.; Petraeneura fuscifrons Koch és T. Setariae Pass.) is, de már csekélyebb mennyiségben.

Hasonló károkat okozott a Schizoneura venusta a Fordia marginata társaságában Somogy megyében. Német-Ujfalu községhez tartozó Szent-Mihályfa pusztán, valamint Szigetváron egyes buzatáblákban szintén a száraz fehér kalászkok árultak el a káros gyökértetűek jelenlétét.

Tolna vármegyében a Gindli család községhez tartozó Katalin pusztán tavaszi árpa gyökérzetén akkora mennyiségben fordult elő, hogy az árpa növekedését és kalászáinak fejlődését megakadályozta.

A gyökértetűek kártételei a gabonaneműekben, úgy látszik, sokkal jelentékenyebbek és általánosabbak, mint azt eddig gondoltuk. A gazdák azonban nem is veszik észre, hogy kár van vetéseikben, vagy ha esetleg észre is veszik a silány üros kalászkokat, a megszorult szemeket a ködnek, a hónek vagy más effélének tulajdonítják. („Természettudományi Közlöny“ 1892. p. 601.)

Megyénkben a balázsfalvi járásban több helyen észleltem az őszi buzavetésekben foltokként szétszórva. Nagyobb mérvű kárt azonban nem tett.

(Folytatása következik.)

Szerkesztőség:

Dr. MAGYARI KÁROLY. TÖRÖK BERTALAN.

Kiadó: CIRNER J. JÓZSEF.

Ifj. Cirner József könyvnyomdája, Nagy-Enyeden.

Hirdetések.

Foulard-selymet 60 krtól 3 frt
35 krig méterenkint — japáni, chinai stb. — a leg-
újabb mintázattal és színekben, u. m. fekete, fehér
és színes **Henneberg-selymet** 35 krtól 14 frt 65
krig méterenkint, sima, csikos, kockázott, mintá-
zottakat, damasztot stb. (mintegy 240 különböző mi-
nőségben és 2009 szín és mintázattal stb.) **posta-
bér- és vámmentesen a házhoz szállítva és min-
tákat küld posta fordultával: Henneberg G.**
(os. k. udvari szállító) **selyemgyára Zürichben.**
Svájzba címzett levelekre 10 kros és levelezőlapokra
5 kros bélyeg ragasztandó Magyar nyelven irt
megrendelések pontosan elintéztetnek. (2).

Sz. 1510—895. tkvi.

Árverési hirdetményi kivonat.

A balázsfalvi kir. járásbírószág mint telekkönyvi ha-
tóság közhírré teszi, hogy a kir. kincstár végrehajtató-
nak Korlács Lina özv. Rotár Juoné, Rotár Juon, Ro-
tár Viszalon végrehajtást szenvedő dök ellen 131 frt 92 kr
s jár. iránti végrehajtás ügyében a farkastelki 12.
számu tjkvben A+ 1. r. 24, 25 hr. sz. ingatlanokra
191 frt : a 2. r. 2536, 2537 hr. sz. alattira 70 frt : a
3. r. 3418, 3419, 3420, 3421 hr. sz. alattira 65 frt : a
4. r. 3618 hr. sz. alattira 15 frt és az 5. r. 3843 hr.
sz. alatt foglalt ingatlanokra 60 frt megállapított ki-
kiáltási árban a végrehajtási árverést elrendelte, s hogy
a fentebb megjelölt ingatlanok az 1895. évi **október
hó 30. napján délelőtt 10 órakor** Farkastelke köz-
ségében tartandó nyilvános árverésen a megállá-
pított kikiáltási áron alul is el fognak adni.

Arverezni szándékozók kötelesek az ingatlanok kikiál-
tási árának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. LX.
t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított óvadék-
képes értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni, avagy
az 1881. LX. t.-cz. 170. §. értelmében a bánatpénznek
a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabály-
szerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. járásbírószág tkvi hivatala.

Balázsfalvan, 1895. július 22-én.

A kivonat hitelül

Vörös Endre,
tkvi kiadó.

4180—895. tkvi.

Árverési hirdetmény.

A nagyenyedi kir. járásbírószág mint tkvi hatóság
által a kir. kincstárnak Gálya Jozsef elleni végrehajtási
ügyében végrehajtató kérelmére a végrehajtási árverés
71 frt 21 kr tőke, ennek esedékes 6% kamatai, 6 frt
15 kr már megállapított, valamint jelenlegi 1 frt 65
kr eszményi bélyeg, 5 frt és még felmerülő költsé-
geknek kielégítése végett végrehajtást szenvedő Gálya
Jozsefnak a felsőújvári I. r. 66. sz. tjkvben A+ 1—4
r. sz. a att felvett ingatlanaira 459 frt megállapított
kikiáltási árban elrendeltetett.

Az árverés 1895. évi november hó 6-ik napján
délelőtt 9 órakor Felső-Ujvár községben fog megtar-
tatni.

Arverezni szándékozók, végrehajtató kivételével, tar-
toznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben
vagy óvadékképes értékpapirban letenni.

Vevő köteles a vételért az árve és jogerőre váltá
után 3 egyenlő részletben, 30, 60, 90 nap alatt minden
vételári részlet után az árverés napjától 6% kamatok-
kal együtt a nagyenyedi kir. adóhivatalnál mint bírói
letéti pénztárnál lefizetni.

A bánatpénz az utolsó részletbe fog beszámíttatni.
Az árverési feltételek a hivatalos órák alatt ezen
kir. jbiróság mint telekkönyvi hatóságnál és Felső-
Ujvár község előjáróságánál tekinthetők meg.

A kir. jbiróság mint tkkönyvi hatóság.

Nagyenyeden, 1895. auguszt. 2-án

A jbiró szabadságon.

Vincent,
aljbíró.

1478—895. tkvi.

Árverési hirdetmény.

A nagyenyedi kir. járásbírószág mint telekkönyvi ha-
tóság által a kir. kincstárnak Stojka Anna, Gremada
Kreesun, Anna és Juon, ugy Henegán Mária, Anasztia
Szavicza és Alexandra elleni végrehajtási ügyében vég-
rehajtató kérelmére a végrehajtási árverés 160 frt 34
kr tőke, ennek esedékes 6% kamatai, 10 frt 90 kr vég-
rehajtási már megállapított, valamint jelenlegi 6 frt,
1 frt 65 kr eszményi bélyeg és a még felmerülő
költségeknek kielégítése végett végrehajtást szenvedő
Gremada Juon, Henegán Mária, Henegán Anasztia, He-
negán Szavicza és Henegán Alexandranak a m.-káp-
talani 3. sz. tjkvben A + 2, 4, 7, 9, 11, 12, 14 és
15. r. sz. a. ingatlanokból jutalékukra s Stojka Anna,
Gremada Kreesun és Gremada Annának fennebbi feke-
vőkre C/10—12 alatt bekebelezett haszonélvezetekre
544 frt megállapított kikiáltási árban elrend-
ített.

Az árverés 1895. évi november hó 4-ik napján
délelőtt 9 órakor M.-Káptalan községben fog megtar-
tatni.

Arverezni szándékozók, végrehajtató kivételével, tar-
toznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben
vagy óvadékképes értékpapirban letenni. Vevő köteles a
vételt az árverés jogerőre váltá után 3 egyenlő részlet-
ben, 15, 30, 60 nap alatt, minden egyes vételári rész-
let után az árverés napjától számítandó 6% kamatok-
kal együtt, a nagyenyedi kir. adóhivatalnál mint bírói
letéti pénztárnál lefizetni.

A bánatpénz az utolsó részletbe fog beszámíttatni.
Az árverési feltételek a hivatalos órák alatt ezen
jbiróság mint tkvi hatóságnál és M.-Káptalan község elő-
járóságánál tekinthetők meg.

A kir. járásbírószág, mint telekkönyvi hatóság.

Nagy-Enyed, 1895. aug. hó 2-án.

A jbiró szabadságon.

Vincent,
aljbíró.

4179—895. tkvi.

Árverési hirdetmény.

A nagyenyedi kir. járásbírószág mint telekkönyvi
hatóság által a kir. kincstárnak Prekup Juon elleni
végrehajtási ügyében végrehajtató kérelmére a végre-
hajtási árverés 55 frt 13 kr tőke, ennek esedékes 6%
kamatai, 5 frt 65 kr már megállapított, valamint jelen-
legi 5 frt, 1 frt 65 kr eszményi bélyeg és a még fel-
merülő költségeknek kielégítése végett végrehajtást
szenvedő Prekup Juonnak az o-péterlaki 201 sz. tjkvben
A+ 1—4, 7—13 és 15—17 r. sz. alatt fekvőkből 1/4
rész jutalékára 388 frt megállapított kikiáltási árban
elrendeltetett.

Az árverés 1895. évi november hó 5-ik napján
délelőtt 9 órakor O.-Péterlaka községben fog megtar-
tatni.

Arverezni szándékozók, végrehajtató kivételével, tar-
toznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben,
vagy óvadékképes értékpapirban letenni.

Vevő köteles a vételért az árverés jogerőre váltá
után 3 egyenlő részletben 15, 30, 60 nap alatt, min-
den egyes vételári részlet után az árverés napjától 6%
kamatokkal együtt, a nagyenyedi kir. adóhivatalnál
mint bírói letéti pénztárnál lefizetni.

A bánatpénz az utolsó részletbe fog beszámíttatni.
Az árverési feltételek a hivatalos órák alatt ezen
kir. járásbírószág mint telekkönyvi hatóságnál és O.-Péter-
laka község előjáróságánál tekinthetők meg.

A kir. járásbírószág, mint telekkönyvi hatóság.

Nagy-Enyed, 1895. aug. 2.

A jbiró szabadságon.

Vincent,
aljbíró.

Ajánlom a t. közönségnek a **frissen érkezett**

BÜKSZÁDI,

Baross, borszéki, budai, gieshübli, Margit, Sel-
ters, carlsbadi, mühlbrunni, Sprudel és Salvator
gyógyvizeket.

Egyuttal felhivom nagybecsü figyelmüket a raktáromban levő, leg-
jobbnek elismert beocsini

PORTLAND és ROMAN CEMENTRE,

melyek nálam **gyári árban** kaphatók.

Teljes tisztelettel

Bizstricsány Lajos.

Hirdetmény!

Köztudomásra adjuk, hogy az államilag engedélyezett

MAGYAR OSZTÁLYSORSJÁTÉK

első huzása 1895. évi október 16 től 19-éig fog Budapesten királyi közjegyző jelenlétében és a magyar kir. kormány ellenőrzése mellett nyilvánosan megtartatni.

Ezen első huzáson az egész sorsjáték 11,499 nyeresiménye közül, melyeknek összege

5 millió 600,000 korona

10,000 nyeresimény fog kihuzatni.

egy millió 268,000 korona

összegben. A második osztály huzása december 6-ától 14-ig fog megtartatni.

Az első huzásra szóló osztálysorsjegyek, valamint mindkét huzásra érvényes teljes sorsjegyek még mindig kaphatók a külön táblákkal vagy plakátokkal megjelölt helyeken az eredeti árak mellett.

Oly sorsjegyekért, melyeket az első huzás **után** vásárolnak, az első osztály díját szintén meg kell fizetni.

Budapest, 1895. szeptember hó.
Andrássy-ut 5. szám.

Magyar Osztálysorsjáték Igazgatóság.

2-3

Minden harmadik sorsjegy nyer.

Első huzás már 1895. október 16—19-ig.

Minden harmadik sorsjegy nyer.

Az államilag engedélyezett

MAGYAR OSZTÁLYSORSJÁTÉK

I. osztályu nyeresimények.

Huzás 1895. október 16—19-ig.

nyeresimény	korona	korona
1	80000	80000
1	60000	60000
1	40000	40000
1	30000	30000
1	20000	20000
1	15000	15000
1	10000	10000
2	8000	16000
8	4000	32000
10	2000	20000
13	1000	13000
100	400	40000
860	200	172000
9000	80	720000
10000	nyeresimény összesen	1268000

31,499 pénznyeresimény

5 MILLIÓ

600,000 korona

összértékben.

A legnagyobb nyeresimény a legkedvezőbb esetben

EGY MILLIÓ

korona.

II. osztályu nyeresimények.

Huzás 1895. december 6—16-ig.

nyeresimény	korona.	korona.
1	600000	600000
1	400000	400000
1	200000	200000
1	100000	100000
1	50000	50000
2	20000	40000
2	15000	30000
4	10000	40000
10	8000	80000
27	6000	162000
100	2000	200000
200	1000	200000
1150	200	230000
20000	100	2000000
21499	nyeresimény és jutalom	4332000

Eredeti sorsjegyek az I. osztály részére:

Egy egész	egy fél=5/10	egy tized	egy huszad
40	20	4	2 korona.

Ajánl és utánvétellel szétküld

Heintze Károly,

fő-elárusító Budapest, Szervita-tér 3. szám.

Minden 3-ik sorsjegy nyer.

Videki megrendelők kéretnek postadíjért 10 fillért, ajánlott levelekért 30 fillért és a sorsolási tudósításért 20 fillért küldeni.

Sürgöny-czim: LOTTOHEINTZE, Budapest.

Minden 3-ik sorsjegy nyer.